

POLİS VAZİFE VE SALAHİYET NİZAMNAMESİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 7/4/1938, No : 2/8501
Dayandığı Kanunun Tarihi : 4/7/1934, No : 2559
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 25/4/1938, No : 3890

Madde 1 – Asayiş, amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korumak ve halkın ırz ve can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin etmekle mükellef olan polis; bunlara her hangi bir suretle vukubulacak taarruz, tecavüz ve sarkıntılığı menetmeğe ve mütecasirlerini yakalamağa ve haklarında kanunen yapılması lazım gelen muameleye başlamağa mecburdur.

Polisin umumi emniyete mütaallik inzibati vazifeleri iki kısımdır :

A – Kanunlara ve nizamnamelere ve Hükümet emirlerine ve amme nizamına uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden evvel önünü almağa çalışmak,

B – işlenmiş olan bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı vazifeleri yapmak.

Madde 2 – Polis, aşağıda yazılı olan ve buna benzeyen hallerde halka yardım eder:

A) Yolda hastalanarak veya bir kaza vesair bir arızaya duçar olarak düşüp kalan ve yerine gitmeğe muktedir olamayan kimseleri münasip nakliye vasıtalarıyla oturdukları yere göndermeğe ve acele tedaviye muhtaç olanları mevcut olan yerlerde ilk tıbbi yardım ve imdat merkezlerine, hastahaneye veya en yakın eczahaneye, doktor muayenehanesine veya işin göstereceği ihtiyaca göre kabile muayenehanelerine ve emsali müesseselere götürerek tedavi ettirmeğe ve bu gibi hallerde acele olarak en yakın ailelerine haber vermeğe ve görülecek lüzum üzerine beraberinde gitmeğe veyahut yanlarına birer memur terfik etmeğe çalışır.

Bunlardan başka çocuk doğurmak gibi müstacel haller sebebiyle vukubulacak talepleri ve zaruretleri derhal nazarı dikkate alarak en yakın yerlerde bulunan doktor, kabile ve diğer lüzum görülen vasıtaları tedarik ve temin eder.

B) Polis, bir yerde vapur; şimendifer gibi nakil vasıtalarına yetişmemek veyahut bu vasıtaların hareket edememesi yüzünden yolundan geri kalan ve gideceği yeri olmayan ve bunu tedarikten aciz bulunan kimseleri münasip mahallerde barındırmak çarelerine tevessül eder.

C) Polis, sokaklarda dolaşan ve oturduğu yeri haber vermekten aciz bulunan kimseleri ve çocuklarla acizlerin kanuni mümessillerini tahkik ederek kendilerine tevdi eder. Kanuni mümessilleri bulunmadığı takdirde buluncaya kadar teşkilatı olan mahallerde içtimai muavenet müesseselerine veya mahalli belediyesine teslim eder.

Ç) Yukardaki fıkrada yazılı çocuklarla acizlerin kanuni mümessilleri bulunup bunları tesellümden imtina ederse keyfiyet zabıt varakasıyla tesbit edilir ve haklarında kanuni takibat yapılır. Bu gibi hallerde muhakeme neticesine kadar bunlar "C" fıkrasında gösterilen yerlerde ibate ve işe olunurlar.

D) Polis, şurada burada serseri gibi dolaşan ve kimsesiz oldukları tahakkuk eden çocukları ve çalışmağa kudreti olmayan acizleri "C" fıkrasında yazılı yerlere sevk ve teslim eder.

E) Polis, bir yer veya yol sormak için müracaat edenlere lazım gelen malümatı verir ve yolculara nakil vasıtası tedarikinde yardım eder.

Madde 3 – Belediye zabıtası işleri polise verildiği yerlerde belediyenin mevcut zabıta teşkilatı polise intikal eder. Bunların maaş ve masrafları Belediye Kanununun "109" uncu maddesine göre temin edilir.

Madde 4 – Kanunların ve nizamların mükellef tuttuğu tebliğlerin haricinde en büyük idare memurları veya emniyet müdür ve amirleri lüzum ve zaruret gördükleri hususlarda tebligat yapmak için polise emir verebilirler.

Madde 5 – Salahiyetli makam ve memurların gösterecekleri lüzum üzerine aşağıdaki fıkralarda yazılı hallerde parmak izi ve fotoğraf alınır:

A) Polis veya jandarma tarafından Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tahkikat evrakile birlikte veya doğrudan doğruya gönderilip mezkûr makamca yapılan tahkikat neticesinde Türk Ceza Kanununa göre ağır hapis cezasını istilzam eden suçlarla ammenin itimadı ve mal aleyhine işlenmiş suçların maznun ve mahkûmlarının ve serseri ve mazannaisu erbabının, "Ammenin itimadı aleyhine işlenen suçlar, kalpazanlık ve evrakı nakdiye sahtekarlığı, Devlete ait mühür ve damgalarla sair alametlerin taklidi, evrakta sahtekarlık, hüviyet cüzdanı ve nüfuz teskeresi, pasaport, ruhsatname, ilmühaber, şahadetname ve beyannamelerde sahtekarlık, ticaret ve sanayie ve müzayedeye hile ve fesat karıştırmak, mal aleyhine cürümler : Hırsızlık yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak, dolandırıcılık ve iflas, emniyeti suiistimal, eşyayı cürmiyeyi satın almak ve saklamak, hakkı olmayan yerlere tecavüz, nası izrar cürümleri".

B) Her nevi kaçakçılığın maznun ve mahkûmları,

C) Yabancı memleketlerden Türkiye'ye kaçanların,

Ç) Ecnebilere Türkiye'de ikamet edip de kanun dairesinde haklarında teb'it, tard ve ihraç muamelesi yapılanların,

D) Türk vatandaşlığından düşürülenlerin,

E) Kanunen salahiyettar mercilerin emir veya kararı ile memleket içinde bir yerden diğer yere nakledilenlerin,

F) Hüviyetlerini, mÜsbit kağıtlarla veya sözlerine inanılacak kimselerin ifadelerile ispat edemeyenlerin,

G) Fuhuşla veya fuhuş yüzünden bulaşan hastalıklarla mücadele nizamname ve talimatnameleri hükümlerine göre "Umumi ev sahibi", "Birleşme yeri sahibi" ve "Umumi kadın" adı verilenlerin ve itiyat sebeble veya menfaat kasdile kendilerini başkalarının zevkine terkedenlerin ve fuhşa vasıtalığı itiyat edenlerin, beyaz kadın ticaretille meşgul olanların, umumi kadın patronlarının,

H) Cumhuriyet müddeiumumilikleri ve adli ve askeri mahkemelerce bir meselenin tetkik ve tahkiki için parmak izlerinin ve fotoğraflarının alınmasına lüzum gösterilen kimselerin.

Madde 6 – Parmak izleri ve fotoğrafları alınan her şahıs hakkında salahiyetli makam ve memuriyetlerden gösterilen lüzum ve mahkûmiyet sebeplerile müddeti mahkumiyeti neden ibaret ise parmak izi kaydına derç ve o kimsenin hüviyet ve sabıkası hakkındaki malûmat bu işi gören teşkilatın en yüksek amiri tarafından lüzumu bildiren makam veya memuriyetlere bildirilir.

Madde 7 – Kanun hükümlerine göre parmak izleri ve fotoğrafları alınması icabeden kimseler, bunların aldırılmasına muhalefet ettikleri takdirde parmak izi ve fotoğrafları alınmakla beraber keyfiyet bir zabıt varakasıle tesbit olunarak kanunun "17" nci maddesinin "A" fıkrasına göre haklarında takibat yapılır.

Madde 8 – Otel, gazino, kahve, içki yerleri, bar, tiyatro, sinema, hamam ve plaj gibi umuma mahsus istirahat ve eğlence yerlerinin açılması önce polisin tahkiki üzerine o yerin en büyük mülkiye amirinin vereceği izne bağlıdır. Bu kabil yerleri açacak olanların istida ile vukubulacak müracaatları üzerine istida sahibi ve varsaşerikleri hakkında tahkikat icra olunmakla beraber parmak izi defterine de müracaat olunduktan ve gerek zabıtaca, gerek belediyece mahallinde yapılması mümkün olan tahkikat birlikte yapılarak zabıtaca inzibat bakımından mahzur olmadığı gösterildiği takdirde Belediye Kanunu mucibince belediyece yapılması lazım gelen muamele tekemmül ettirildikten sonra en büyük mülkiye memurundan izin alınarak belediyece ruhsat resminin istifasile ruhsata bağlanır.

İzin alınmadan açılan bu gibi yerler polis tarafından kapatılır.

Bu kabil yerlerde çalışan kapıcı, bekçi ve garson gibi kimselerden sıhhat ve ehliyet şartları aranılacağı gibi bunlar inzibati bakımdan zabitanın murakabesine tabidirler.

Madde 9 – A) Kumar oynanan umumi veya umumuma açık yerleri,

B) Uyuşturucu maddeler kullanılan yerleri,

C) Mevcut hükümlere aykırı hareketleri görülen umumi evleri, birleşme yerleri ve tek başına fuhuş yapanların evlerini,

Ç) Ahlaka ve umumi terbiyeye uygun olmayan veya devletin emniyet ve siyasetine mazarratı dokunacak oyun oynatılan veya temsil verilen yerleri,

Polis, kati deliller elde ettiği takdirde o yerin en büyük mülkiye amirinin emrile kapatabilir.

Kapatmağı icap ettirecek sebepler suç teşkil ettiği takdirde tahkikat evrakı derhal adliyeye verilir. Mahkemeden aksine bir karar verilinceye kadar bu kapatma devam eder.

En büyük mülkiye amiri kapatmağı icap ettiren sebepleri mahkemeye verilecek mahiyette görmezse bunlar hakkındaki kapatma en çok üç ay devam edebilir. Tekrar açılınca bu yerlerde aynı işlerin tekrar yapılmaması için polisçe icap eden tedbirler alınır.

Madde 10 – Kız ve kadınların gazino, bar, kafeşantan ve bunlara benzer içki kullanılan yerlerle banyo, hamam ve plajlarda çalışabilmeleri o yerin en büyük mülkiye amirinin iznine bağlıdır. Yirmi bir yaşından küçük yaştaki kadın ve erkekler hiç bir suretle bu yerlerde çalıştırılmazlar.

Sarhoşluğu intaç edecek şekilde içki vermeyen ve içkili eğlentiye müsaade etmeyen veya yalnız yemek arasında aperitif mahiyetinde müskirat veren lokantalarda çalışmak üzere yaşı yirmi birden küçük olmayan kadınların istihdamı caizdir.

Madde 11 – (Değişik: 6/11/1992 - 92/3718 K.)

Yirmibir yaşından küçük olmamak şartı ile kız ve kadınların gazino, bar, kafeşantan ve içki ruhsatı almış yerlerle, banyo, hamam ve plajlarda çalışabilmeleri için bunların veya bunları çalıştıracakların, dilekçe ile başvurmaları, bu dilekçede çalışacakların kimlikleriyle görecekları işleri açıkça göstermeleri gerekir. Polis bunların doğru olup olmadığını saptayarak merciine bildirir. İzin en büyük mülki amirince verilir. Bu yerlerde izinsiz kız ve kadın çalıştırıldığı görüldüğü takdirde men edilmekle beraber bu yerleri işletenler ve izinsiz çalışanlar hakkında yasal işlem yapılır.

Madde 12 – Bar, kafeşantan ve meyhanelere yanlarında veli ve vasileri olsa bile on sekiz yaşından aşağı küçüklerin girmelerini polis meneder buna muhalefet edenler, çocukların kanuni mümessilleri dahi olsa haklarında polisin kanun ve usul dairesinde verdiği emre itaatsizlikten dolayı kanuni takibat icra edilir.

Madde 13 – Bar, kafeşantan ve meyhanelere 18 yaşından aşağı küçükleri kabul ve oturmalarına müsaade ettiği anlaşılan o yerleri işletenler hakkında da yukarıki madde mucibince kanuni takibat icra olunur.

Madde 14 – Halkın rahatını bozacak ve rezalet sayılacak surette sarhoş olduklarından, sarhoşluk halinde başkalarına tecavüz ettiklerinden ve mutlak surette ammenin istirahatını bozduklarından dolayı polisin yakalayacağı şahıslar üzerleri aranılarak zuhur edecek para, evrak ve kıymetli eşya ile üzerinde kalması caiz olmayan eşyası tespit ve sarhoşlukları resmi bir doktor raporile tevsik ettirildikten sonra tanzim olunacak bir zabıt varakasile vakit geçirmeden cihet adliyeye tevdi olunurlar.

Madde 15 – Gürültü veya velvele ile mütat hilafı olarak çan ve alatı saire çalarak yahut kanun ve nizam ahkâmına muhalif surette gürültülü meslek ve sanat icra eyliyerek halkın huzur ve rahatını ihlal etmek yasaktır. Şehir ve kasabalarda gerek mesken içinde gerek dışında saat yirmi dördten sonra her ne suretle olursa olsun civar halkının rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar polisçe men olunur. Bu yasağı dinlemeyenler hakkında kanuni takibata esas olmak üzere bir zabıt varakası tanzim edilerek merciine verilir.

Zabıtanın izin alınarak yapılacak düğün ve müsamere ve balolar bu kayıttan müstesnadır.

Madde 16 – Polis yaptığı tahkikat esnasında ifadelerine müracaat lazım gelen kimseleri çağırır ve kendilerinden lüzumlu olan şeyleri sorar. Tahkikat için ifadesine müracaat edilmesi lazım gelen eşhasın polis tarafından vukubulacak davete icabet etmeleri ve ifade vermeleri mecburidir. Bu davete icabet etmeyenler hakkında Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 17 nci maddesi mucibince muamele yapılır.

Madde 17 – Polis Vazife ve Salahiyet Kanunununon altıncı maddesi mucibince polis için silah kullanmak salahiyetinin kabul edildiği hallerde silah kullanılması silah kullanmaktan başka bir çare bulunmadığı hallerde munhasırdır. Bu takdirde mümkün olduğu kadar suçlunun öldürülmekten ziyade yaralı olarak yakalanmasına dikkat edilmesi ve kalabalık yerlerde silah kullanmaktan imkan nispetinde sakınılması icap eder.

Madde 18 – (Hükümsüz: 20/2/1948 - 5188 S. Kanun, md.1)

Madde 19 – Yukarıki maddede yazılı hal ve vaziyetleri ihdas edeceklerinden veya devamına müessir olacaklarından inandırıcı şekilde şüphe edilenler bizzat vali veya resmi vekili tarafından verilecek emir üzerine polis nezareti altına alınmakla beraber tesbit edilen hüviyetleri ve nezaret altına alınmağı icap eden sebeplerin mahiyeti ve delilleri vali tarafından kendi şahsi kanaatinin de ilavesile derhal Dahiliye Vekaletine bildirilir ve vekaletten alınacak emre göre hareket edilir. Kaymakamlar valinin tasvibile bu gibi hal ve vaziyetlerde şüphe edilenleri nezaret altına alabilirler. Bu halde de valiler keyfiyeti derhal vekaletine bildirmeğe mecburdurlar.

Madde 20 – (Hükümsüz: 20/2/1948 - 5188 S. Kanun, md.1.)

Madde 21 – Polis sokak, meydan ve umuma mahsus yerlerde intizamı temin ve Seyrüsefer Talimatnamesindeki vasıflara uygun olmıyan nakil vasıtalarını işletmekten ve bu vasıtaları sarhoş olarak veya seyrüseferin intizam ve selametini bozacak surette idare edenleri çalışmaktan menetmekle beraber haklarında derhal zabıt varakası tanzim eder ve mevzuat hükümlerine göre takibat yapılmak üzere salahiyetli mercilere verir. Ancak nakil vasıtasının o andaki hal ve vaziyeti bir ehlihibre raporile ve sevk ve idare edenin sarhoş olması halinde sarhoşluğu resmi doktor raporile tevsik edilerek bu raporlar tutulacak zabıt varakasına iliştilir.

Madde 22 – İstimdat veya yangın, su baskını, boğulma gibi büyük tehlikelerin haber verilmesi veya görülmesi halinde veya cezayı müstelzim bir suçun işlenmesine veya yapılmakta devam olunmasına mani olmak için polisin eve girmesi hallerinde ne maksatla girildiği ve hadisenin mahiyeti ve neticesi hakkında bir zabıt varakası tanzim olunarak salahiyetli mercie verilir.

Madde 23 – Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi hakkında Kanuna göre uyuşturucu maddelerin ithal,ihraç ve satışı ve her ne şekilde olursa olsun esrarın ve müstahzar afyonun ihzar, ithal, ihraç ve satışı yasak olduğundan bu memnuiyet hilafında hareket edenlerle uyuşturucu maddelerden her hangi birini kullananları veya yanında bulunduranları polis yakalayarak bir zabıt varakasile Cumhuriyet Müddeiumumiliğine teslim eder.

Madde 24 – Polis kuduz veya kuduz olduğunda şüphe edilen hayvanlar tarafından ısırılan kimseleri veyahut daha evvelce ısırılıp da kendilerinde kuduz alaimi meydana çıkmış olan şahısları vakit geçirmeden en yakın olan sıhhat makamına veya belediyeye haber verirler. Kudurmuş olan kimselerin mahalli sıhhat makamınca tecritleri esnasında başkalarına saldırmalarından korkulur ve bu makamlarca lüzum gösterilirse bunların polis mintakası dahilinde bir yerden bir yere nakillerinde ve tecritlerinde bu işlerin tehlikesizce yapılmasına polis yardım eder.

Bu kabil hayvanlara rastlayan polis mümkün olduğu takdirde bunları tecrit ederek mazarratlarını def ile belediyeyi haberdar eder ve mazarratlarını bu suretle def'e imkan görülmeyen hallerde itlaf eyler.

Sevklarına lüzum görülen delilerin başkalarına saldırmaları ihtimali mevcut ise bu takdirde sevk işinden mesul olmamak ve yalnız saldırmaya mani olmak üzere sevk işi polis refakatinde yapılır.

Madde 25 – 4 Temmuz 1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 26 ncı maddesine dayanılarak kaleme alınmış ve Şürayı Devletçe görülmüş olan bu Nizamname hükümleri Resmi Gazetede basıldığı günün ertesinden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 26 – Bu Nizamname hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.